

Od STOPJEŽA do STOPSRNE in naprej

Ko sem spomladi iskala sledove vidre pod mostom regionalne ceste na Goričkem, sem zaslišala ostro cviljenje zavor in nato top udarec. Ni bila le pločevina. Stisnilo me je pri srcu, toda - morda kdo potrebuje pomoč, sem pomislila in stekla na cesto.

Pr ed starejšim avtom, ki je stal na bankini, je na asfaltu ležala srna. Široko odprte oči so povedale, da je živa, vendar v šoku. Ležala je nepremično in težko sopla, premikanje v velikem, napetem trebuhu pa je napovedovalo, da bo kmalu imela naraščaj. Ga bo res?

Voznik je izstopil; ogledoval si je odbijač in blatnik, vpil in prekljinjal živali, ki hodijo po cesti, lovce, ki ne postrelijo kar vseh – za ubogo srno se sploh ni zmenil ...

V Sloveniji število prometnih nesreč, ki terjajo žrtve med srušnadjavo, že dosega 6000 in številka se vsako leto še viša. Ko govorimo o živalskih žrtvah v prometu, moramo vedeti, da med »prosto živeče« živali štejejo le večje, divjad, saj le te povzročijo materialno škodo, poškodbe ali celo smrt potnikov, zato jim v vsakdanjiku na cesti namenjamo večjo pozornost; statistiko vodi policija,

podatke pa zbirajo tudi lovske družine in zavarovalnice. »Živalskega proletariata«, kot so ježi, veverice, kune in drugi manjši sesalci, kaj šele ptiči in dvoživke, nihče ne šteje, čeprav gredo številke v stotisoč. Za nekatere vrste, denimo za vidro, je promet že najpogosteji dejavnik smrtnosti, pri nekaterih dvoživkah pa že vpliva na njihovo razširjenost.

Gotovo je vsak voznik že doživel »bližnje srečanje« s katero od živali na cesti. Kako se je končalo? Lahko z mirno vestjo zatrinite, da nesreča ne bi mogli preprečiti? Res je, da je marsikateri cestni odsek kritičen, ker npr. cesta teče ob gozdnem robu, da posebnih prometnih znakov, ki bi opozarjali na prometno ogroženo vrsto živali v določenem letnem času večinoma ni, da na marsikatero dogajanje v prometu nimamo vpliva. Toda vendarle – ali lahko z načinom vožnje vplivamo na izid

srečanja z živaljo na cesti? Odgovor je: da, lahko. Predvsem prilagodimo vožnjo razmeram na cesti in ne le dovoljenim hitrostim, kar pomeni, da bodimo pozorni v jutranjem in večernem mraku ter ponoči, posebej še, če vozimo ob robu gozda ali polja, opazujmo »živalske kresničke« (svetleče oči) ob robu ceste, ponoči se držimo sredinske črte, da imajo živali ob cestnem robu več možnosti. Skratka: med vožnjo bodimo pozorni in obzirni do živali. Tudi one so prometni udeleženci, čeprav neprostovoljni – z našimi prometnicami smo jim namreč nemalokrat brezobzirno presekali njihove utečene poti in življenske prostore.

Več informacij boste našli na spletni strani projekta STOPJEŽ (Promet in živali) www.stopjez.lutra.si, ki ga s podporo švicarskega mehanizma izvaja LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine. Projekt je namenjen voznikom, predvsem mladim, ki zapuščajo avtošole, pa tudi vsem drugim, ki že dolgo niso slišali prometnih nasvetov. Zelo veseli bomo vaših prispevkov o srečanjih z živalmi, ki jih bomo objavili na spletnih straneh. Nalepka STOPJEŽ za vaše vozilo ter zloženka z živalmi in nasveti sta na voljo brezplačno, pomembno pa je, da oboje tudi zares uporabite. Pišite nam ali nas pokličite! Živali vam bodo hvaležne!

**Na cesti nisi sam.
Na cesti smo
tudi živali.**

www.stopjez.lutra.si

